

Úttekt á fyrirkomulagi úthlutana og ráðgjafar hjálparsamtaka Hvaða hópar leita aðstoðar?

Kynning fyrir Velferðarvakt

12. janúar 2021

Ásdís A. Arnalds

Markmið úttektar

- Leita svara við því hvers konar aðstoð er veitt
- Kanna hvaða hópar leita til hjálparsamtaka
- Kanna sýn félagsráðgjafa á aðstoðina og leggja mat á hvernig hægt væri að styðja betur við fólk sem býr við sárafátækt

Aðferðir og gögn

- Hálfopin spurningalisti til forsvarskvenna hjálparsamtaka
- Fyrirliggjandi gögn frá hjálparsamtökum
- Spurningakönnun meðal notenda
- Eigindleg viðtöl við fimm félagsráðgjafa

Aðstoð hjálparsamtaka og nýting

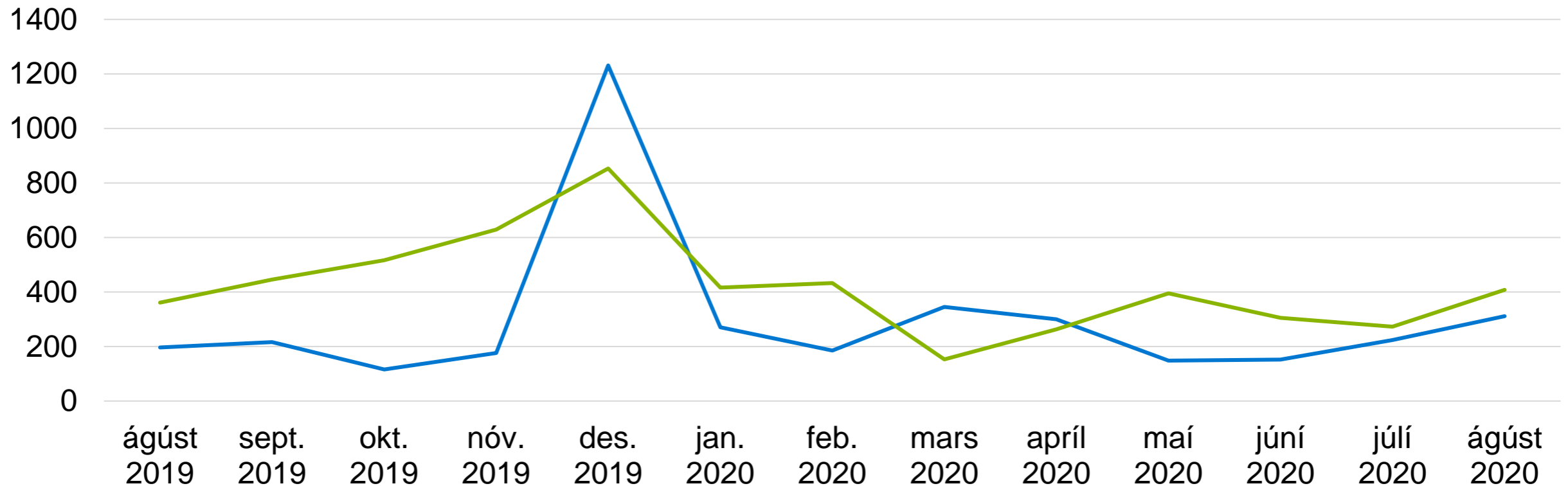
Hvers konar aðstoð er veitt?

	Fjölskyldu- hjálp	Hjálparstarf kirkjunnar	Hjálpræðis- herinn	Mæðrastyrks- nefnd Akureyrar	Mæðrastyrks- nefnd Akraness	Mæðrastyrks- nefnd Kópavogs	Mæðrastyrks- nefnd Hafnafjarðar	Mæðrastyrks- nefnd Reykjavíkur
Úthlutun á matvöru	x		x					x
Heitur matur eða súpa			x					
Úthlutun á fatnaði	x	x	x			x		x
Inneignarkort	x	x	x	x	x	x	x	x
Lyf (styrkur fyrir lyfjum)	x	x	x					
Styrkur til tólstunda barna		x		x				x
Félagsleg ráðgjöf		x		x				

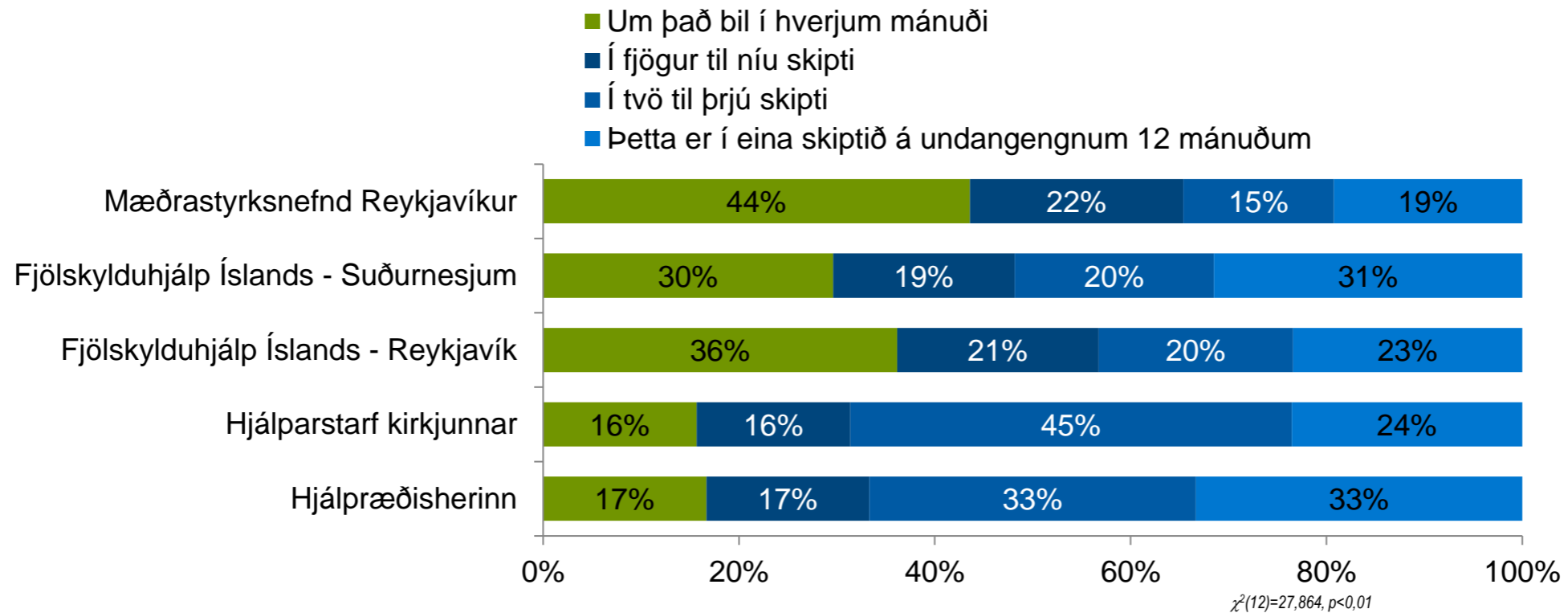
Fjöldi þeirra sem nýtir aðstoð

— Hjalparstarf kirkjunnar — Mæðrastyrksnefnd Reykjavíkur

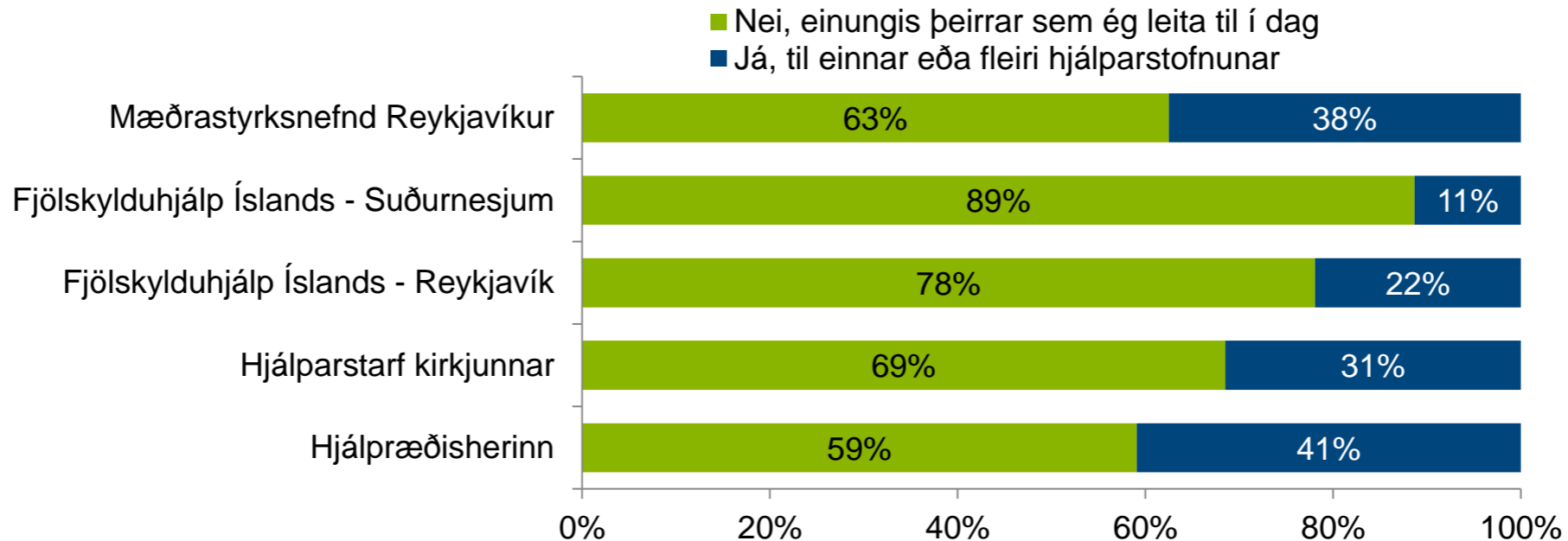

Hve oft er aðstoð nýtt? – Svör notenda

Nýtt aðstoð fleiri en einna hjálparsamtaka á sl. 12 mánuðum – Svör notenda

$\chi^2(4)=15,854, p<0,01$

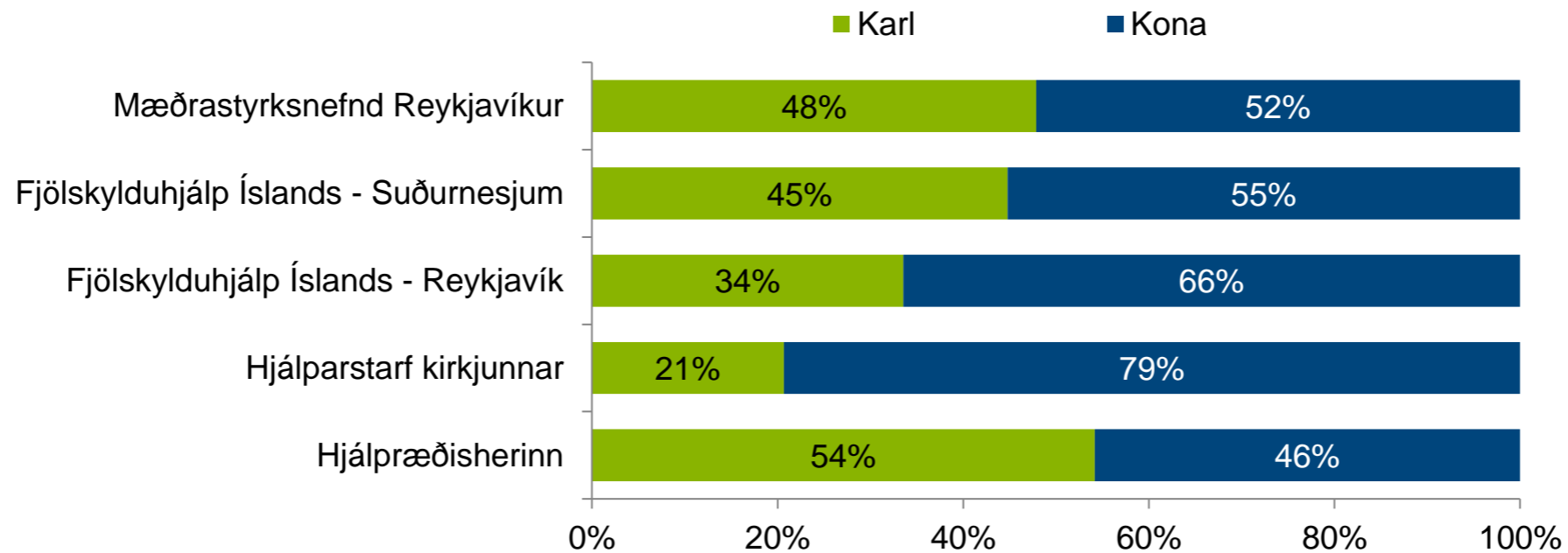

Samsetning hópsins

Samsetning hópsins eftir kyni – svör notenda

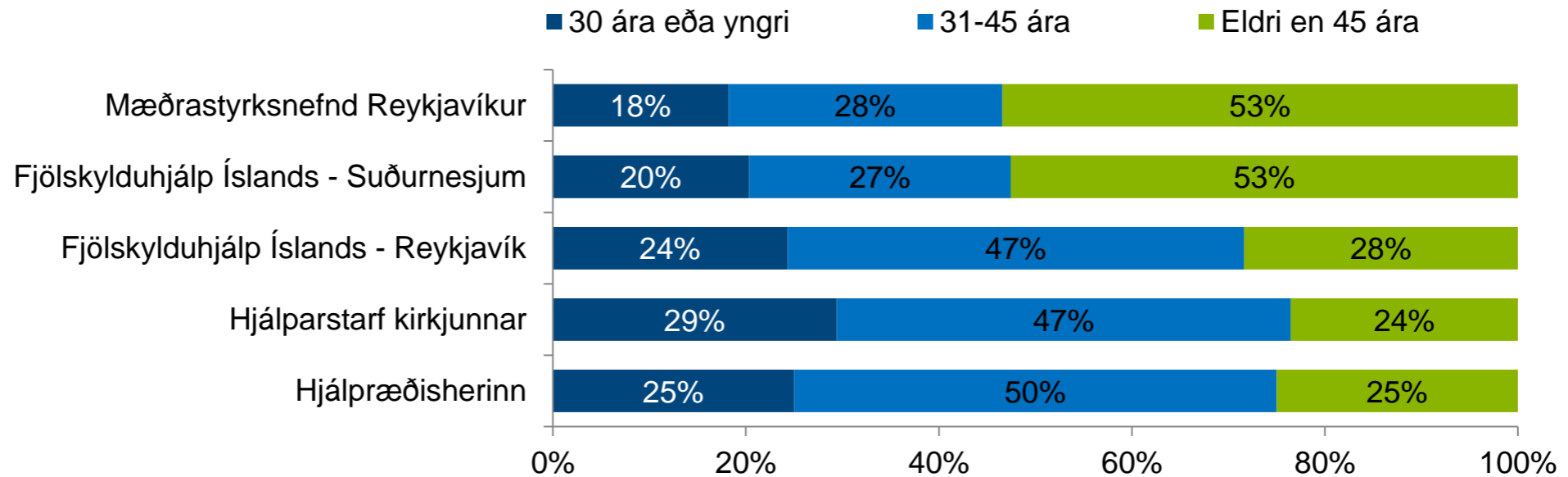

$\chi^2(4)=16,605, p<0,01$

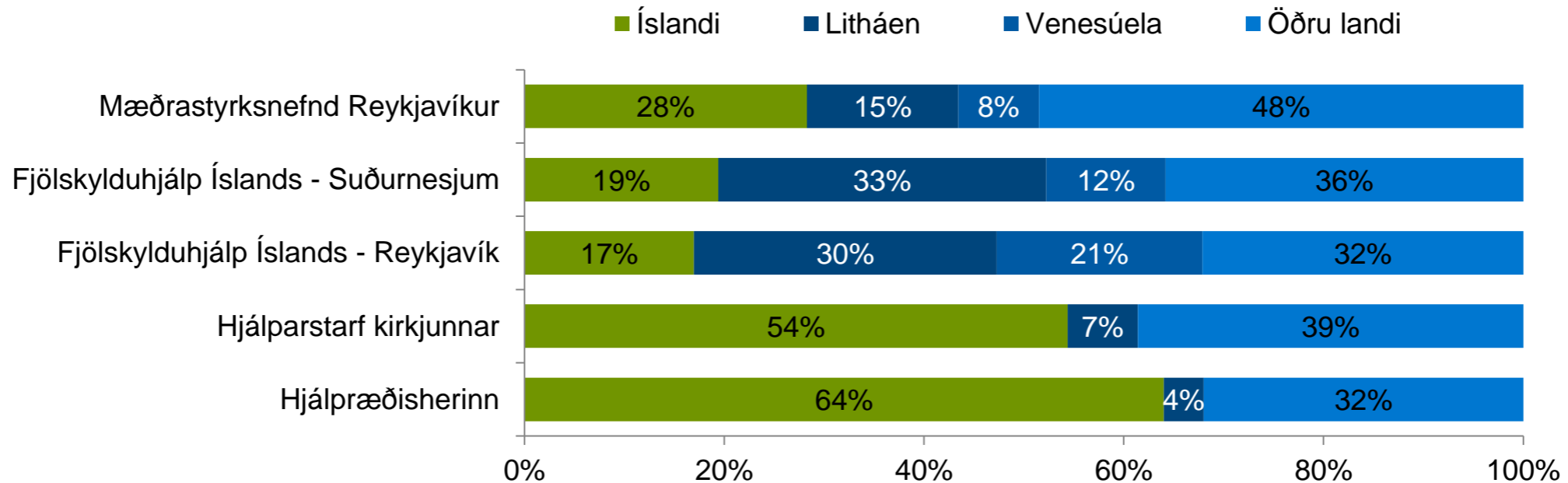
Aldurssamsetning – svör notenda

$\chi^2(8)=27,322, p<0,01$

Uppruni – svör notenda

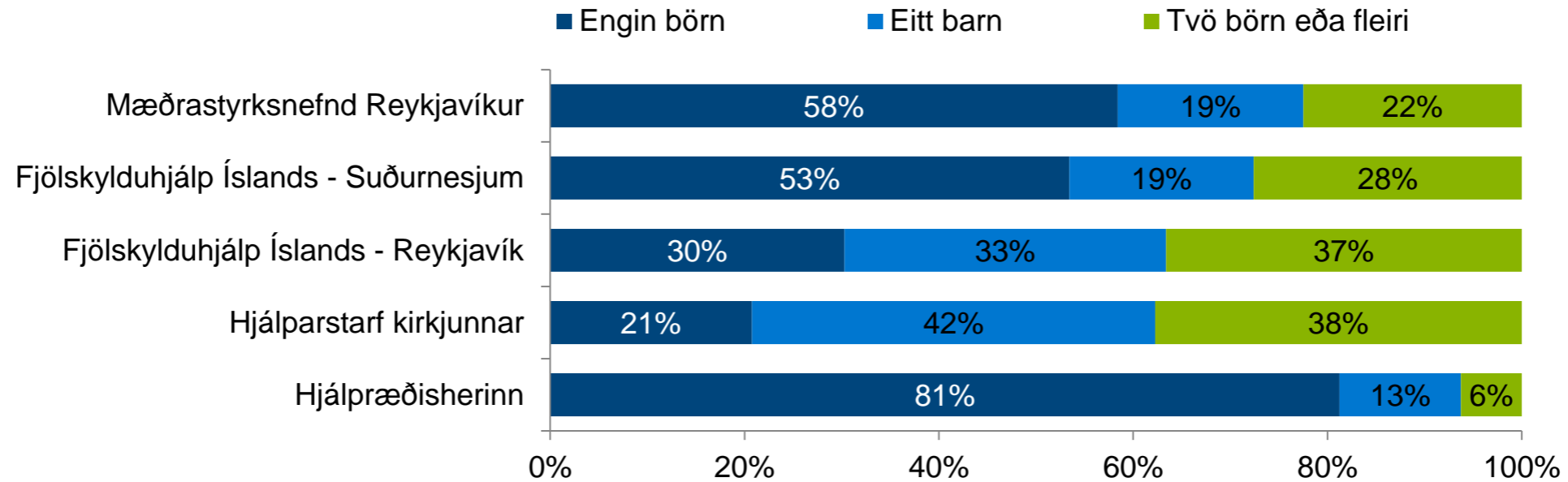

$\chi^2(12)=80,490, p<0,001$

Með barn á heimili – svör notenda

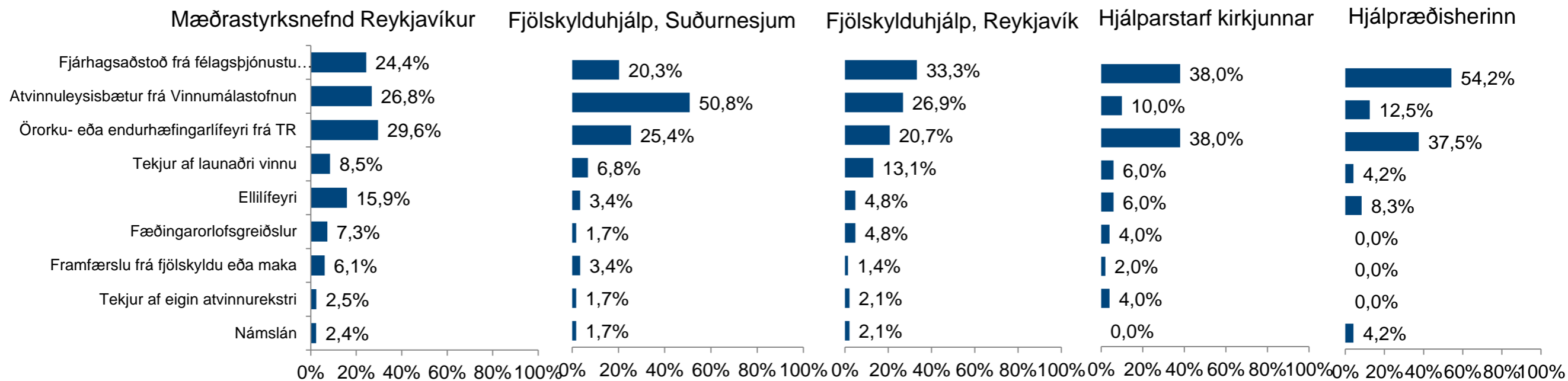

$\chi^2(8)=42,053, p<0,001$

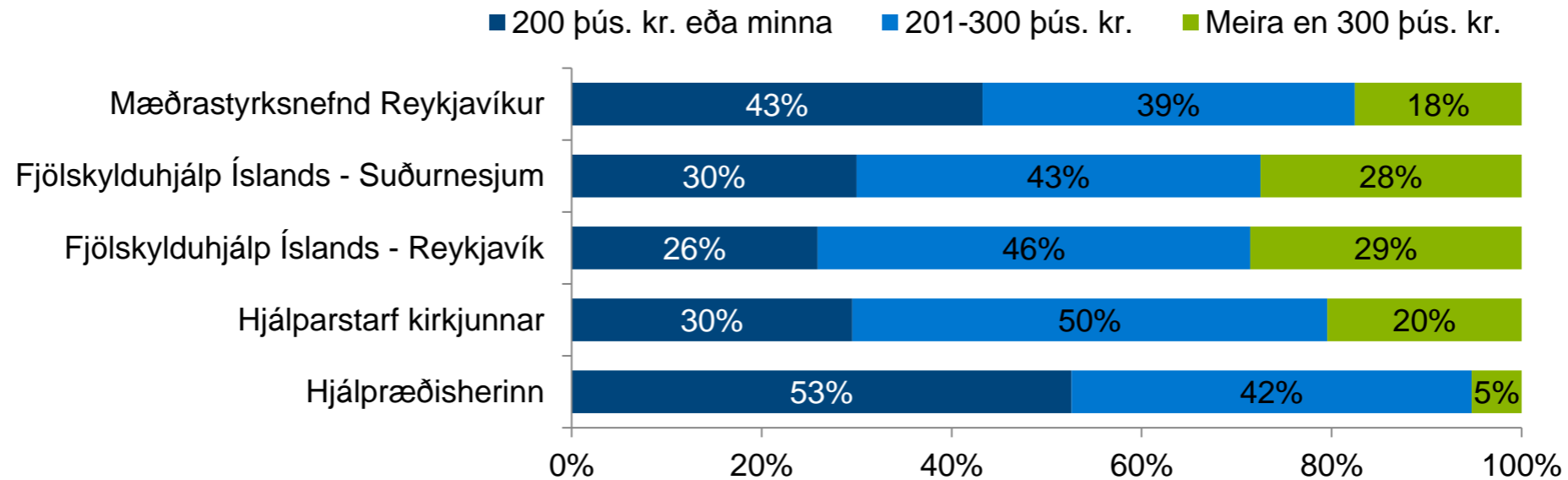

Hvaðan fá þau tekjur til að framfleyta sér? – svör notenda

Ráðstöfunartekjur heimilis – svör notenda

$\chi^2(8)=12,925, p=0,11$

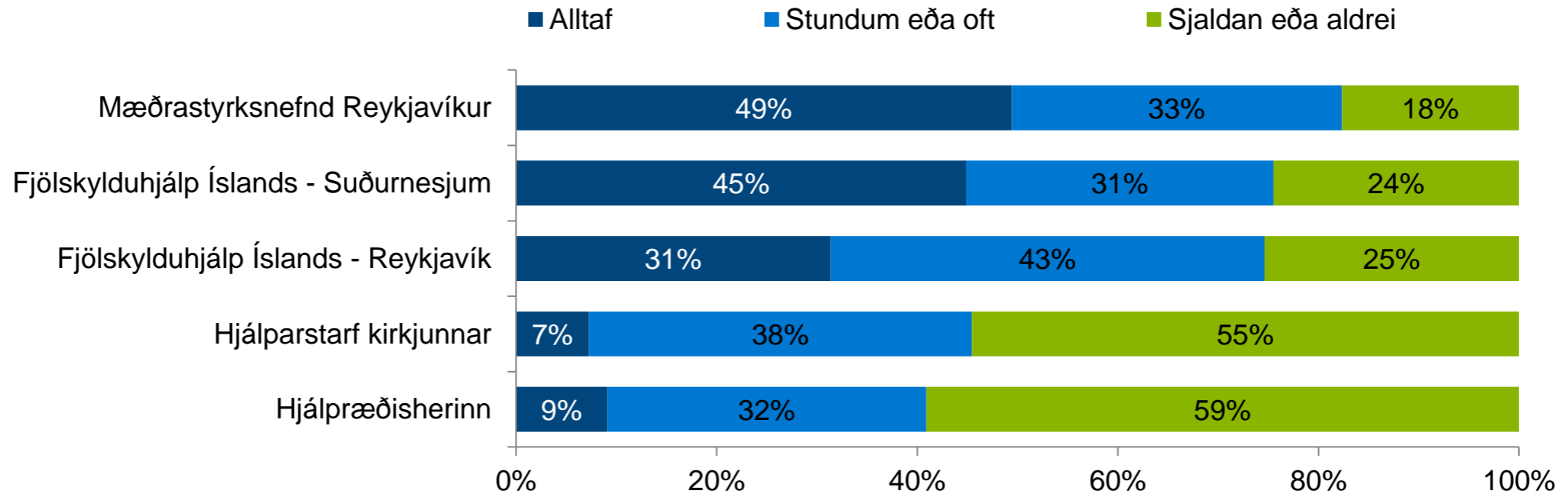

Viðhorf og reynsla notenda

Þurft að biðja í biðröð – svör notenda

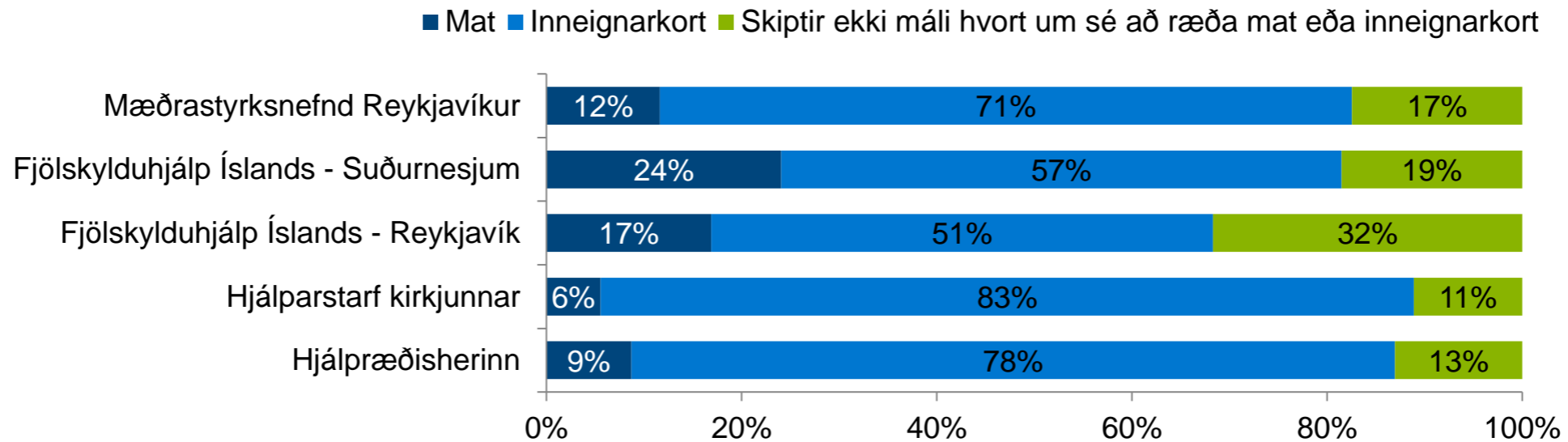

$\chi^2(8)=49,762, p<0,001$

Hvort vilja þau frekar fá mat eða inneignarkort? – svör notenda

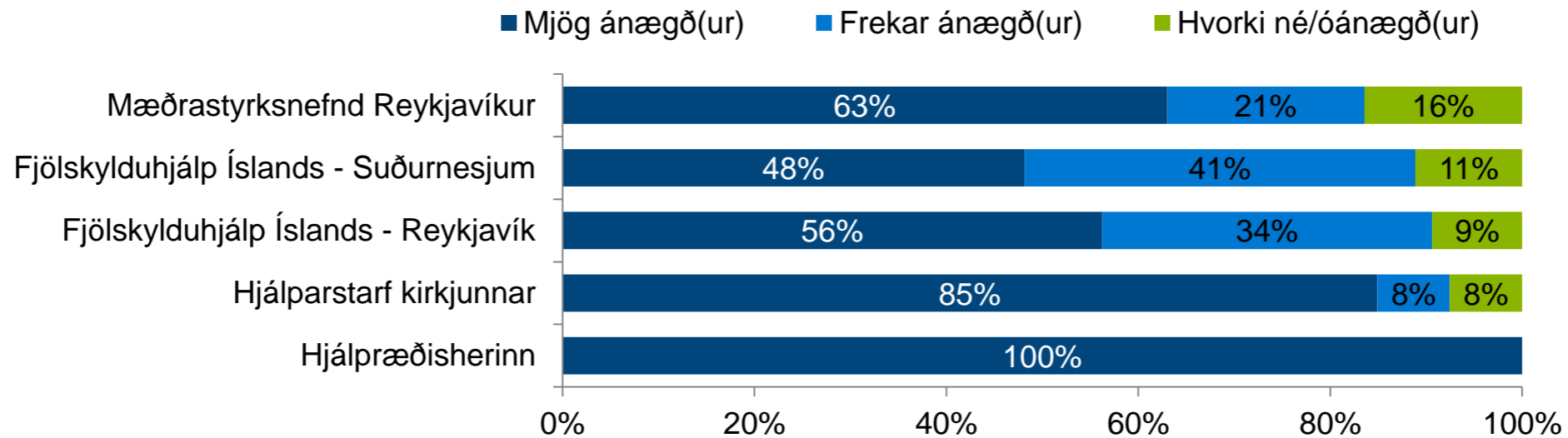

$\chi^2(8)=27,372, p<0,001$

Ánægja með viðmót þeirra sem sinna úthlutun – svör notenda

$\chi^2(8)=37,912, p<0,001$

Er eitthvað sem þú vilt koma á framfæri? – svör notenda

- Þakkir fyrir þá þjónustu sem hjálparsamtökin veita
- Athugasemdir um hvernig væri hægt að bæta aðstoðina:
 - Inneignarkort í stað úthlutunar á mat
 - Erfitt að standa utandyra í röð, betra að úthluta komutíma
 - Úthlutanir mættu vera á „minna opinberum stað“

Sýn félagsráðgjafa

Fátækt fólk

Við [hjá þjónustumiðstöðvunum] erum ekki að sjá hópinn sem ég held að sé orðinn fátækur í dag. Það er þessi hópur sem er í lægst launuðu störfunum og er að svona að detta á pari við örorkuna ef þú bætir við börnunum, og sérstaklega kannski hjón sem bæði eru á lægstu launum, því þá njóta þau ekki neins afsláttar, eru ekki að fá neina niðurgreiðslu með börnum eða neitt slíkt. Og það er sá hópur sem við getum ekki aðstoðað fjárhagslega séð. Þau eru rétt yfir mörkunum okkar.

Hjálparsamtök og velferðarþjóðfélag

Við búum í velferðarríki og kerfið á að grípa alla

Það er auðvitað skylda sveitarfélagsins að framfæra þá sem eru í neyð. En upphæðirnar bara duga ekki

Hjálparsamtök og velferðapjóðfélag

Upphæðirnar sem við erum að greiða fólki eru náttúrlega bara mjög lágar. Ef þú ert að leigja herbergi og ert einstaklingur, þá er heildarfjárhæðin sem þú færð frá sveitarfélaginu Reykjavík 175 þúsund og svo er dreginn af þér skattur. Þannig að þú ert að fá 168 þúsund í vasann. Og það segir sig sjálft að ef þú ert að borga 90 þúsund í herbergi og átt að lifa af rest, þá ertu mjög fljótt búinn með peninginn [...] um miðjan mánuð og þá [segjum við] stundum fólki [...] frá hjálparsamtökunum

Hjálparsamtök

Í dag felur kerfið sjálft í sér niðurbrot fyrir fólk sem leitar á náðir hjálparsamtaka eða a.m.k. formið á þeim er úrelt fyrirbrigði. Þyrfti að breyta aðferðafræðinni, má vera grasrótarstarf ennþá, en bara formið brýtur fólk niður, þetta, að standa í röð

COVID-19

Nú eru þeir mikið að ílengjast hjá okkur, út af t.d. COVID, það er erfitt að komast að hjá læknum, við erum kannski að hjálpa fólki að fá tíma [vegna örorkumats], og þeir hringja ekki til baka. [...] fólk er að ílengjast svolítið, af því það er svolíttill hægagangur í þjóðfélaginu bara. Og svona allajafna er maður mikið að reyna að koma þeim í einhvers konar virkni, [...] en mikill tími hjá mér í dag fer svolítið að koma fólki bara í gegn, af því það er svo mikill hægagangur og stofnanir eru oft lokaðar eða það er erfitt að ná í gegnum síma.

Samantekt

- Fjölskylduhjálp Íslands, Hjálparstarf kirkjunnar, Hjálpræðisherinn og Mæðrastyrksnefndir bjóða margþætta aðstoð til fátæks fólks. Nokkur munur er á hvers konar aðstoð er veitt eftir því hvaða hjálparsamtök um ræðir.
- Til hjálparsamtaka leitar breiður hópur fátæks fólks á Íslandi. Stærsti hópurinn er fólk sem framfleytir sér með fjárhagsaðstoð sveitarfélaga, atvinnuleysisbótum eða örorkubótum. Fólk af erlendum uppruna er stór hópur og konur eru í meirihluta.
- Frásagnir félagsráðgjafa veita innsýn í stöðu þeirra sem framfleyta sér með fjárhagsaðstoð sveitarfélaga. Hópin skipar fólk sem hefur lent á milli kerfa og á hvorki rétt á atvinnuleysisbótum né örorku- eða endurhæfingarlífeyri

Samantekt, frh.

- Viðtöl við félagsráðgjafa veita innsýn í hvaða úrræði þarfnast endurskoðunar. Bent var á að endurmeta þyrfti forsendur sérstaks húsnæðisstuðnings og úrræði fyrir fólk sem bíður örorkumats og styðja betur við fólk af erlendum uppruna og fólk með fjölpættan vanda.
- Aukning hefur verið á aðstoðarbeiðnum til hjálparsamtaka og félagsþjónustunnar á tímum COVID-19.
- Fólk er almennt ánægt með viðmót þeirra sem veita aðstoð en þó er ýmislegt sem betur mætti fara. Stór hluti þeirra sem hafði sótt aðstoð hjá Mæðrastyrksnefnd Reykjavíkur og Fjölskylduhjálp Íslands hafði lent í því að bíða í biðröð utandyra. Þegar spurt var hvort fólk vildi heldur fá úthlutað mat eða inneignarkorti kom í ljós að inneignarkort hugnaðist flestum betur.

Takk fyrir áheyrnina

